

Babalara Geldik Yine3 Bölüm

– Sami Biber · 22 Haziran 2021

ŞIK MANOL

Benim nazarımda gelmiş geçmiş en delikanlı kabadayı ile devam edelim.

Evet, bu en delikanlı kabadayı, alemde Şık Manol diye nam salan bir Rum idi.

Delikanlı adamdı zira hayatı boyunca kabadayıların, külhanbeylerinin, kopuk takımının taşıdığı hiç bir silahı üzerinde taşımadı. Yumruğu ve sıçrayarak rakiplerinin suratına yapıştırdığı kafasından başka hiç bir silahı olmadı kabadayılık hayatı boyunca ve hepsinden önemlisi hiç insan öldürmedi.

1890 Tokat doğumlu bir Rum'du. Babası Tokat'ta çiftlik sahibi olan zengin biriydi. Oğlu Manol'u da İstanbul'a iyi bir tahsil için göndermişti ama onun okumaya niyeti yoktu. Önce Yeşilköy'de kendisine bir ev tuttu, daha sonra Galata'da kumarhane işletmeye başladı.

Klasik kabadayıların hiç birine benzemiyordu. Başından eksik etmediği fötr şapkası ve boynundaki kravatı ile kabadayıdan çok bir devlet memurunu andırıyordu. Devamlı şık idi.

Altı kişiye tek başına dalacak kadar gözü pek, ve "Yiğit" tabirinin somut örneği olan Şık Manol, Cumhuriyetin ilan edilmesiyle kabadayılık işlerinden elini ayağını çekip babasının çiftlik işleriyle ilgilenmeye başladı.

MAVNACI ALİ

1880 Rize doğumluydu. Hem 1906 da Üsküdar'ın haracını yiyen Mmavnacı Yusuf'u öldürerek onun yerini aldı. Kısa süre içinde Beyoğlu'nda da borusunu öttüren bir kabadayı oldu.

Aynı yıllarda Ümraniye- Üsküdar arasında haraç toplamaya başlayan Ermeni kabadayı Piç Ardaş ile 26 Kasım 1920 de yaptığı düello sonucunda onun tarafından öldürüldü. Velhasılıkelam su testisi su yolunda kırılır derler ya aynen işte öyle oldu sonu.

PİÇ ARDAŞ

Bu bir Ermeni idi. Ne zaman doğduğu, annesinin ve babasının adı bilinmiyordu. Sivas'ta dünyaya gelmiş ve Sivaslı bir Ermeni vatandaş tarafından Selamsız'daki Ermeni Kilisesine bırakılmıştı. Ancak Ardaş'ın din adamı olmak gibi bir niyeti yoktu. Daha çocukken kilise arkadaşı Yusuf'u fırıncı küreği ile yarayarak ilk

vukuatını işledi. İleriki yıllarda kilisenin iki papazını yaraladı kendisine para vermedikleri için. Böylece kiliseden kovulunca sokaklarda serseriliğe ve haraç toplama işlerine başladı.

Kısa sürede Ümraniye'den Üsküdar'a kadar olan alanı haraca bağladı. Ancak bu faaliyetleri aynı çevrede hüküm süren Mavnacı Ali'nin hoşuna gitmedi.

Sonunda 26 Kasım 1920 da iki hasım Kuzguncuk'ta karşı karşıya geldiler. Kapışmada Piç Ardaş, baş ve işaret parmağını kaybetse de Mavnacı Ali'yi öldürdü. Böylece bölgenin tek hakimi oldu. Cumhuriyetin ilanı ile birlikte sevgili Agavni ile birlikte ortalıktan toz oldu.

ODESALI KOSTİ

1885 doğumlu olan Odesalı Kostî Tünel' den Taksim' e kadar tüm mekanların haracını yiyor, hiç ip ucu bırakmadan kayıplara karışıyordu. Baş sıklıkla da işgalci polisler sayesinde paçayı sıyrırıyordu Temmuz 1921 de çeşme meydanındaki Yakup Efendi birahanesinin önünde sonradan namı büyüyecek olan Laz Hüseyin tarafından dört bıçak darbesiyle öldürüldü.

KESİK NİKOLA

1884 yılında İstanbul' da doğan Kesik Nikola ilk haracını baba dostundan aldı onu jilet ile yaralayarak. Bu onun başlangıç noktasıydı. Kısa bir süre içinde Zindankapı' nın hamallarını haraca bağladı. Artık Unkapanı' nın dayısı oydu.

1922 yılında İstanbul' da ismini yeni yeni duyurmaya başlayan Laz Hüseyin tarafından Şık Manol' un kumarhanesinde öldürüldü.

LAZ HÜSEYİN

İki çok önemli Rum kabadayısını öldürerek kabadayılar aleminde nam salmış olmakla beraber hakkında çok fazla bilgi yoktur. Of'lu olduğu, Odesalı Kostî'yi de Kesik Nikola'yı da henüz tıfıl bir delikanlı iken öldürdüğü, Beykoz'da bir yalısı olduğu filan söylenir ama İstanbul'da işleri böylesine tıkrındayken niçin Trabzon'da öldürülmüştür bu konuda bir bilgi yok.

Of kaymakamı Sadullah Efendi tarafından yakalanıp Of sokaklarında don paça gezdirildiği, sonra da tüm çetesiyle birlikte kurşuna dizildiği rivayet edilse de Bu Laz Hüseyin ile Karadeniz Bölgesini haraca kesen Laz Hüseyin aynı kişiler midir, farklı kişiler midir pek bilinmez.

ARAP HÜSNÜ

1870 yılında Trablusşam'da doğmuştur. Asıl adı Mişel'dir. İstanbul'a ne sebeple geldiğini bilen yok. İstanbul'da İslam dinine geçip Hüsnü adını almıştır ve Arap lakabıyla anılır.

Tophane civarında genç külhanbeylerin hepsini sindirmiş, Salı Pazarı'nda haracını vermeyen iki kişiyi öldürmesiyle nâm yapmıştır. Heyula gibi, iri yarı, insanın rüyasında görse korkacağı bir tiptir.

Kabadayılığının son yıllarında kaçak içki satışına girer. Bu işten dolayı defalarca kez hapse girip çıkan Hüsnü, Cumhuriyet'in ilan edilmesinin ardından Türkiye topraklarından sepetlenir.

YAMALI YORGİ

Arnavutköylü balıkçı Miltiyadis'in 1892 doğumlu oğlu Yorgi, Ayazma'da küçükken babasıyla balığa çıkarak mesleğin inceliklerini öğrenir. 11 yaşında, balık pişirdiği tavanın sandalda devrilmesiyle yüzünün çeşitli yerleri yanar. Bu yüzden lakabı "yamalı"dır. Polis kayıtlarında da alameti olarak "sağ kulağından yanağına doğru yanık izi" olduğu yazar.

Sabıkalılar arasına girmesine sebep olan olay, 17 yaşındayken tartıştığı bir balıkçıyı Rumelihisarı'nda bıçaklamasıdır. Daha sonra, bu kez Kandilli'de ağ atma kavgasına bulaşır ve tartıştığı dört kişiyi yaralar. Bu vukuattan sonra, esas geçim kaynağı karmanyolacılık olmuştur, yani şehrin ıssız yerlerinde insanları sıkıştırıp paralarını alır. Bu sırada İzmirli Despina'ya âşık olur ve birlikte Ayazma'da yaşamaya başlarlar.

1921'de Bebek'te kendisine haraç vermeyen bir faytoncu ve Ortaköy'de bir kahveciyi öldürmesiyle, şehrin korkulan adamlarından biri olur. Boğaz'ın Rumeli yakasının haracını o topluyordur artık. Osmanlı zaptiyelerinden defalarca kez kaçmayı başarır. "Su testisi su yolunda kırılır" misali, 1923'te Arnavutköy'de bir kuytuda ölü bulunur.

SOLAK LİGOR

Konya'da kan davasına karışan babası Todori'yle küçük yaşta İstanbul'a gelen Ligor, 1888 yılında doğar. İstanbul'a kaçsa da kan davasından kurtulamayan aileyi takip eden hasımlarla Todori arasında çıkan çatışmada, Ligor sağ kolundan yaralanır ve sakat kalır.

Fener'de oturan Todori Efendi, muhitinde ünlü bir terzidir. Fakat oğlu Ligor, sağ elindeki sakatlık yüzünden bu mesleği yürütemeyecektir artık. Ligor da kendisini sokaklarda bulur.

Oldukça süratle bıçak kullanabilen Ligor, bu özelliği nedeniyle âlemde "solak" lakabıyla nam yapar. 1908'de Balat'ta bir Yahudi tüccarı vurarak ilk vukuatına imza atar. Böylece şöhreti önce Unkapanı'nda yayılır. Oradan Eyüp'e kadar olan mintikanın dört yıl boyunca sözü geçen tek kabadayısı olur.

Bir süre sonra kalpazanlık işine bulaşır ve sonunu da bu iş getirir. 1921'de piyasaya sürdüğü sahte İngiliz paraları yüzünden yakalanır ve hapse atılır. Hapisten çıkıp çıkmadığını kimse bilmez.

KONYALI OSMAN

1887 Konya doğumlu. Sağ kolunun iç tarafında büyükçe bir şişlik var. Konyalı Osman tam 8 yıl Kadıköy'e kan kusturmuş, kendi sonu da yakalandığı tüberküloz yüzünden kan kusarak olmuştur.

Evet, Osmanlı'nın son dönem kabadayılarının hepsi bu kadar değil elbet ama en bilinen ve tanınmışları bunlardı.

Gelecek bölümde bakalım Cumhuriyetin ilk yıllarında da var mıydı bu kabadayılardan (ya da babalardan.)